

PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0127

Bangladéš vrátane problematiky manželstiev maloletých

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 6. apríla 2017 o Bangladéši a o manželstvách maloletých (2017/2648(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bangladéši, najmä na uznesenie z 18. septembra 2014 o porušovaní ľudských práv v Bangladéši¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. marca 2017 o prioritách EÚ na zasadnutia Rady pre ľudské práva v roku 2017²,
- so zreteľom na záverečné pripomienky Výboru OSN pre ľudské práva z 22. marca 2017 o Bangladéši,
- so zreteľom na rezolúciu Rady pre ľudské práva z 2. júla 2015 o posilňovaní úsilia zameraného na predchádzanie manželstvám maloletých, skorým manželstvám a manželstvám vynúteným násilím, ako aj na ich odstránenie,
- so zreteľom na usmernenia EÚ pre presadzovanie a ochranu práv dieťaťa, ktoré Rada prijala 6. marca 2017,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (ICCPR),
- so zreteľom na Pekinskú deklaráciu a Pekinskú akčnú platformu z roku 1995, ktoré boli prijaté na 4. svetovej konferencii o ženách a ktoré podpísal Bangladéš, a na pravidelné preskúmania pokroku pri ich vykonávaní v Bangladéši, ktoré sa uskutočnili v rokoch 2000, 2005, 2009 a 2014,
- so zreteľom na článok 16 Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien,
- so zreteľom na Dohodu o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Bangladéšom

¹ Ú. v. EÚ C 234, 28.6.2016, s. 10.

² Prijaté texty, P8_TA(2017)0089.

o partnerstve a rozvoji z roku 2001,

- so zreteľom na bangladéšsky zákon o obmedzení manželstiev maloletých z 11. marca 2017 a predchádzaní manželstvám maloletých z 15. septembra 2014,
 - so zreteľom na bangladéšsky národný akčný plán na odstránenie manželstiev maloletých na roky 2015 – 2021,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže EÚ má dlhodobé vzťahy s Bangladéšom, a to aj prostredníctvom dohody o spolupráci, partnerstve a rozvoji; keďže dodržiavanie a presadzovanie ľudských práv a demokratických zásad tvorí základy vnútornej a zahraničnej politiky strán a musí byť neoddeliteľnou súčasťou vonkajšej činnosti EÚ;
 - B. keďže v posledných mesiacoch MVO a nezávislé médiá informovali o celom rade prípadov porušovania ľudských práv vrátane násilných zmiznutí, zásahov proti občianskej spoločnosti, útokov na politických aktivistov a mučenia;
 - C. keďže podľa nedávnych údajov OSN miera manželstiev maloletých v Bangladéši patrí naďalej k najvyšším na svete a je najvyššia v Ázii; keďže 52 % dievčat v Bangladéši uzavrie manželstvo, keď dosiahne vek 18 rokov, a 18 % dievčat sa vydá, keď dosiahne vek 15 rokov;
 - D. keďže podľa OSN predstavujú manželstvá maloletých porušenie ľudských práv, pretože deti nemajú možnosť voľby alebo spôsobilosť vyjadriť plný súhlas a sú často vystavené psychickému a fyzickému ohrozeniu;
 - E. keďže Bangladéš je jednou z 12 cieľových krajín celosvetového programu UNFPA – UNICEF na urýchlenie krokov na skoncovanie s manželstvami maloletých, ktorý podporuje EÚ;
 - F. keďže Bangladéš je členom juhoázijskej iniciatívy na skoncovanie s násilím páchaným na deťoch, ktorá prijala regionálny akčný plán na skoncovanie s manželstvami maloletých;
 - G. keďže bangladéšska vláda sa počas samitu z júla 2014 venovaného otázkam dievčat zaviazala znížiť do roku 2021 o jednu tretinu počet dievčat uzatvárajúcich manželstvo vo veku od 15 do 18 rokov, odstrániť do roku 2021 manželstvá maloletých vo veku do 15 rokov a ukončiť do roku 2041 manželstvá maloletých vo veku do 18 rokov;
 - H. keďže Bangladéš bol v roku 2015 zaradený na 119. miesto spomedzi 159 krajín zahrnutých do prieskumu o indexe rodovej nerovnosti v rámci Rozvojového programu Organizácie Spojených národov;
 - I. keďže bangladéšska vláda 27. februára 2017 prijala zákon o obmedzení manželstiev maloletých, ktorý zachováva minimálny vek na uzavretie manželstva, ktorý je 18 rokov pre ženy a 21 rokov pre mužov, a súčasne zavádza výnimky v „osobitných prípadoch“ alebo keď ide o „záujmy“ mladistvého so súhlasom súdu, pričom nevymedzuje tieto kritériá ani nestanovuje minimálny vek na uzavretie takýchto manželstiev; keďže súhlas dieťaťa sa nevyžaduje; keďže zákon nadobudol účinnosť po schválení prezidentom 11. marca 2017;

- J. keďže tento zákon by mohol viesť k zhoršeniu situácie, pokiaľ ide o zneužívanie v súvislosti s venom, sexuálne obťažovanie, znásilňovanie, útoky kyselinou a legitimovaniu znásilnenia maloletých; keďže zákon by mohol takisto umožniť rodičom, aby nútili svoje dcéry uzavrieť manželstvo s osobami, ktoré ich znásilnili;
- K. keďže v usmerneniach EÚ pre presadzovanie a ochranu práv dieťaťa sa opätovne potvrdzuje záväzok EÚ ku komplexnej ochrane a podpore práv dieťaťa vo vonkajšej politike Únie v oblasti ľudských práv;
1. opätovne odsudzuje všetky prípady manželstiev vynútených násilím, manželstiev maloletých a všetky prípady sexuálneho násillia páchaného na ženách a dievčatách na celom svete;
 2. berie na vedomie pokrok, ktorý urobil Bangladéš v úsilí znížiť mieru manželstiev maloletých;
 3. víta skutočnosť, že Bangladéš v posledných rokoch prijal niekoľko legislatívnych a inštitucionálnych opatrení s cieľom chrániť deti; obáva sa však, že tieto opatrenia sa vykonávajú nedostatočne alebo sa vôbec nevykonávajú;
 4. vyjadruje hlboké poľutovanie nad prijatím zákona z roku 2017 o obmedzení manželstiev maloletých a nad medzerami tohto právneho predpisu, ktoré umožňujú zákonné oprávnenie uzatvárať manželstvá maloletých; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že v zákone nie sú stanovené právne kritériá, čo zvyšuje riziko možného rozsiahleho zneužívania;
 5. vyzýva vládu Bangladéša, aby zmenila zákon a odstránila jeho medzery a aby zakázala všetky manželstvá maloletých;
 6. trvá na tom, že dovtedy, kým sa neodstránia medzery v zákone, musí vláda Bangladéša prijať jasné kritériá, na základe ktorých budú súdy v spojení s pracovníkmi v oblasti zdravotnej a sociálnej starostlivosti a po rozhovore s dotknutým dievčaťom, pri ktorom nebudú prítomní rodinní príslušníci, rozhodovať o povolení manželstva maloletých;
 7. so znepokojením konštatuje, že nedávno prijatý zákon je pre Bangladéš a jeho úsilie odstrániť manželstvá maloletých krokom späť; pripomína, že toto zmiernenie zákona ohrozuje dosahovanie vlastných cieľov bangladéšskej vlády týkajúcich sa obmedzenia počtu manželstiev maloletých;
 8. uvedomuje si vplyv, ktorý môžu mať manželstvá maloletých, vrátane obmedzenia prístupu k vzdelaniu, izolácie, chudoby, hospodárskej závislosti a nevoľníctva, najmä pre dievčatá vo vidieckych oblastiach, a so znepokojením poznamenáva, že v manželstvách maloletých je zvýšené riziko znásilnenia, fyzického násillia a núteného tehotenstva;
 9. so znepokojením konštatuje, že manželstvá maloletých sú často spojené s nežiaducim tehotenstvom a tehotenstvom maloletých; v tejto súvislosti pripomína, že je dôležité zabezpečovať ženám a dievčatám prístup k informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a právach, poskytovať pomoc a bezpečnú lekársku starostlivosť vrátane bezpečného a zákonného umelého prerušenia tehotenstva;
 10. vyzýva vládu Bangladéša, aby obnovila rozvíjanie národného akčného plánu na

odstránenie manželstiev maloletých na roky 2015 – 2021 a aby vysvetlila, ako zamýšľa dosiahnuť ciele programu a odstrániť všetky manželstvá maloletých;

11. vyzýva bangladéšske orgány, aby sa účinne zaviazali k dosiahnutiu cieľov trvalo udržateľného rozvoja, ktoré sa nedávno prijali na medzinárodnej úrovni, aby sa predovšetkým znížili nerovnosti a zabezpečila rodová rovnosť a práva žien;
12. domnieva sa, že problém manželstiev maloletých možno účinne riešiť presadzovaním ľudských práv a ľudskej dôstojnosti a verejnými sociálnymi politikami; vyzýva preto bangladéšske orgány, aby systematicky zapájali komunity a občiansku spoločnosť – vrátane MVO a organizácií detí – do riešenia základných príčin manželstiev maloletých v Bangladéši a aby zvyšovali informovanosť v školách;
13. v tejto súvislosti vyzýva bangladéšske orgány, aby zmenili zákon z roku 2014 o regulácii zahraničných darov (dobrovoľníckej činnosti), s cieľom zabezpečiť, aby práca organizácií občianskej spoločnosti nepodliehala svojvoľnej kontrole vlády a aby boli všetky rozhodnutia prijaté podľa tohto zákona predmetom nezávislého preskúmania;
14. naliehavo vyzýva bangladéšske orgány, aby odsudzovali pokračujúce hanebné činy namierené proti slobode prejavu a aby konali v záujme okamžitého skončovania so všetkými aktmi násilia, obťažovania, zastrašovania a cenzúry voči novinárom, blogerom a zástupcom občianskej spoločnosti; ďalej naliehavo vyzýva bangladéšske orgány, aby vykonali nezávislé vyšetrovania mimosúdnych vražd, nútených zmiznutí osôb a nadmerného používania sily, a aby osoby zodpovedné za tieto činy postavili pred súd v súlade s medzinárodnými normami;
15. vyzýva Komisiu a delegáciu EÚ v Bangladéši, aby tieto otázky nastolili pri rozhovoroch s bangladéšskymi orgánmi, a vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby na nadchádzajúcom zasadnutí spoločnej komisie EÚ – Bangladéš nastolila otázku uvedeného zákona;
16. žiada EÚ, aby využila všetky dostupné nástroje na podporu vlády Bangladéša pri dodržiavaní jeho medzinárodných záväzkov v oblasti ľudských práv;
17. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskej službe pre vonkajšiu činnosť, Európskej komisii, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva a vláde a parlamentu Bangladéša.